

Asia: VN/14758/2021

Lausuntopyyntö: ehdotus ympäristöministeriön asetukseksi rakennuksen ilmastoselvityksestä

Osa 1. Asetusluonnoksen yleinen palaute

Tässä osiossa voit antaa yleistä palautetta asetuksesta, perusteluista ja esitetyistä vaikutuksista. Teknisiin yksityiskohtiin voit halutessasi antaa erikseen palautetta osiossa 2.

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry tukee rakentamisen ilmastopäästöjen vähentämistä ja pitää rakennuksen vähähiilisuuden arvioimista tärkeänä askeleena ilmastokriisin hillinnässä.

Kiertotalouden ratkaisuilla on iso potentiaali rakennuksen ilmastopäästöjen vähentämisessä. Jotta tämä päästövähennyspotentiaali voidaan hyödyntää, on tärkeää lisätä kierrätettyjen rakennusmateriaalien kysyntää. Rakennuksen ilmastoselvityksen laskentatapoja määriteltäessä on huomioitava kierrätysmateriaalien tuottamat päästövähennykset sekä laskentamenetelmissä että kansallisessa päästötietokannassa. Myös laskelmien vertailukelpoisuudesta on huolehdittava.

a. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

-

b. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta se osaltaan tukee hiilineutraaliuden saavuttamista Suomessa?

-

c. Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

-

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Rakennuksen suunnitteluvaihe on ratkaiseva rakennuksen hiilijalanjäljen näkökulmasta. Rakennusmateriaalien valinnat (esim. uusio- vai kierrätysmateriaali) ja täten päästöt voivat kuitenkin tarkentua vasta suunnitteluvaiheen jälkeen, mikä on huomioitava arviointimenetelmän valmistelussa.]

e. Muita yleisiä kommentteja:

-

Osa 2. Kommentit asetusluonnoksen pykäliin

1 § Rakennuksen vähähiilisyyden arviointi

Onko arvioinnin vastuun rajaus pääsuunnittelijan, rakennussuunnittelijan ja erikoissuunnittelijan tehtäväksi mielestäsi sopiva?

-

2 § Määritelmät

Onko määritelmät kuvattu mielestäsi selkeästi?

-

3 § Arvioinnin kohde

Vähähiilisyys arvioitaisiin sekä rakennukselle että rakennuspaikalle. Onko arvioinnin rajaus mielestäsi sopiva?

Kyllä

Arvioinnin ulkopuolelle jätettäisiin rakennuspaikan kasvillisuus ja maaperä, sekä purettavat rakenteet, väliaikaiset telineet ja suojaukset. Onko arvioinnin rajaus mielestäsi sopiva?

Kyllä

4 § Arviointijaksojen pituudet

Arviointi tehtäisiin yleensä 50 vuoden ajanjaksolle, kuten muissa pohjoismaissa ja EU:n Level(s)-menetelmässä. Onko arviointijakson pituus ja sen vakiointi mielestäsi hyvä lähtökohta?

-

5 § Arvioinnissa käytettävät tiedot

Arviointiin voitaisiin käyttää sekä kansallisen päästötietokannan että rakennustuotteiden ympäristöselosteiden tietoja. Onko tämä tietosisältö mielestä sopiva?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Rakennusmateriaaleilla on iso merkitys rakennuksen ilmastopäästöihin. Kiertotalouden päästövähennyspotentiaalın hyödyntämiseksi on tärkeää lisätä kierrätettyjen rakennusmateriaalien kysyntää. Rakennuksen ilmastoselvityksen laskentatapoja määriteltäessä on huomioitava, että kierrätysmateriaalien tuottamat päästövähennykset huomioidaan laskennassa ja kansallisessa päästötietokannassa. Tietosisältöjä arvioitaessa on huomioitava myös, että lähtötietojen tarkkuus vaikuttaa merkittävästi arvioinnin tarkkuuteen.]

6 § Hiilijalanjäljen arviointi

Hiilijalanjälkeen laskettaisiin rakennustuotteiden valmistus, kuljetukset, rakentaminen, energian kulutus,

rakennustuotteiden vaihdot, rakennuksen purkaminen, purkumateriaalien kuljetus, jätteenkäsittely ja loppusijoitus. Onko hiilijalanjäljen kattavuus mielestäsi riittävä?

Kattavuus on riittävä

7 § Rakennustuotteiden valmistus

Arviointi sisältäisi rakennuksen kantavan rungon, täydentävien rakenteiden, talotekniikan pääosien sekä rakennuspaikan keskeisten rakenteiden ja perustusten tuotteiden valmistuksen. Onko arvioinnin kattavuus mielestäsi sopiva?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Arvioinnin kattavuus on sopiva. Arvioinnissa on huomioitava kierrätysmateriaalien käytön alhaisemmat päästöt.]

Uudelleen käytettävien rakennustuotteiden hiilijalanjälkeä tai niiden uudelleenkäytön valmistelun hiilijalanjälkeä ei tarvitsisi arvioida. Onko periaate mielestäsi sopiva?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Ei. Sinänsä periaate kannustaa kiertotalousratkaisuihin on erinomainen, mutta rakennusosien uudelleenkäytön lisäksi periaate tulee ulottaa myös rakennusmateriaalien, kuten betonimurskeen, kierrätykseen. Laajentamalla periaate myös rakennustuotteiden uudelleenkäytön lisäksi myös rakennusmateriaalien kierrätykseen mahdollistetaan kustannustehokkaat ja skaalautuvat kierrätysratkaisut.]

8 § Rakennustuotteiden vaihdot

Arviointiin ei sisältyisi uusien rakennusten elinkaaren aikana tapahtuvan laajamittaisen korjauksen tai ennakoimattomien rikkoontumisten vaikutus. Onko tämä rajausta mielestäsi sopiva?

-

9 § Rakennus- ja purkumateriaalin käsittely

Arviointiin ei sisältyisi uuden rakennuksen tontilta purettavien aiempien rakennusten tai rakenteiden purkamisen ja jätteenkäsittelyn vaikutus. Onko tämä rajausta mielestäsi sopiva?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Rajaus on looginen, mutta on tärkeää huomioida, että aiempien rakennusten tai rakenteiden materiaalien käyttäminen uuden rakennuksen materiaalina vähentää niin rakennustuotteiden valmistuksen kuin kuljetuksenkin päästöjä. Tällaisenaan rajaus voi johtaa siihen, ettei purettavan rakennuksen ja rakennusmateriaalien päästövaikutuksia huomioida ja kiertotalouden mahdollisuuksia maksimoida. On tärkeää huomioida myös sääntelyn muut mahdollisuudet edesauttaa paikallista materiaalikierrätystä ilmastoselvityksen lisäksi myös kierrätysmateriaalin käsittelyn luvituksen helpottamisen avulla.]

10 § Rakennus- ja purkumateriaalin loppusijoitus

Onko loppusijoituksen vaikutusten arviointi kuvattu riittävän selkeästi?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Rakennus- ja purkumateriaalin loppusijoituksen nykykäytäntöjen hiilidioksidipäästöt pystytään arvioimaan hyvin. On tärkeää edistää ensisijaisesti rakennus- ja purkumateriaalin kierrätystä loppusijoituksen sijaan.]

11 § Kuljetukset

Rakennustuotteiden ja purkujätteiden kuljetusten vaikutukset voitaisiin arvioida joko taulukkoarvojen pohjalta tai laskien hankekohtaisesti kaavan mukaan. Ovatko nämä vaihtoehdot mielestäsi riittävät?

Kyllä

12 § Työmaatoiminnot

Työmaan vaikutukset voitaisiin arvioida joko taulukkoarvojen pohjalta tai laskien hankekohtaisesti kaavan mukaan. Ovatko nämä vaihtoehdot mielestäsi riittävät?

Kyllä

13 § Energian käyttö

Energian käytön vaikutukset laskettaisiin muiden pohjoismaiden ja EU:n Level(s)-menetelmän mukaisesti käyttäen skenaarioita eri energiamuotojen hiilijalanjäljen ennakoituille vähenemille tulevaisuudessa. Onko tällaisten skenaarioiden käyttö mielestäsi sopiva lähtökohta arvioinnille?

-

14 § Hiilikädenjäljen arviointi

Rakennuksen hiilijalanjäljen rinnalla arvioidaisiin myös mahdolliset myönteiset ilmastovaikutukset, joita ei syntyisi ilman rakennushanketta. Onko tällaisen ns. hiilikädenjäljen arviointi mielestäsi tarpeen?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Myönteisiin ilmastovaikutuksiin kannustaminen on tärkeää. Hiilikädenjäljen laskentaan sisältyy kuitenkin paljon epävarmuuksia, sillä rakennuksen suunnitteluvaiheessa ei pystytä varmasti sanomaan esimerkiksi, miten rakennusmateriaaleja tullaan tulevaisuudessa kierrättämään.]

Hiilikädenjälkeen luetaan rakennustuotteiden uudelleenkäyttö ja kierrätys, kierrätyspolttoaineet ja jätteenpoltto, uusiutuva energia, pitkäikäiset hiilivarastot ja sementtipohjaisten tuotteiden karbonatisoituminen. Onko hiilikädenjäljen kattavuus mielestäsi riittävä?

Kattavuus on riittävä

15 § Uudelleenkäyttö ja kierrätys

Onko uudelleenkäytön ja kierrätyksen hiilikädenjäljen laskenta kuvattu selkeästi?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Laskentaan sisältyy paljon epävarmuuksia, sillä rakennuksen suunnitteluvaiheessa ei pystytä varmasti arvioimaan tulevaisuudessa tapahtuvan uudelleenkäytön ja kierrätyksen astetta tai päästöjä.]

16 § Hyödyntäminen kierrätyspolttoaineena

Onko kierrätyspolttoaineen hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Laskentaan sisältyy paljon epävarmuuksia.]

17 § Hyödyntäminen polttolaitoksessa

Onko energiana hyödynnettävien materiaalien hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Laskentaan sisältyy paljon epävarmuuksia.]

18 § Ylimääräinen uusiutuva energia

Onko ylimääräisen uusiutuvan energian hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

-

19 § Hiilivarasto

Onko ylimääräisen uusiutuvan energian hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

-

Hiilivarasto lasketaan vain niille rakennusosille, jotka pysyvät rakennuksessa tai rakennuspaikalla vähintään 100 vuoden ajan. Onko vähimmäisajan määrittely mielestäsi tarpeellista?

-

20 § Karbonatisoituminen

Onko karbonatisoitumisen hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Laskentaan sisältyy paljon epävarmuuksia.]

21 § Ilmastaselvitys

Ilmastaselvitys laadittaisiin rakentamislupaa haettaessa ja se olisi päivitettävä ennen rakennuksen käyttöönottoa, jos muutoksia on tullut. Onko ilmastaselvityksen kaksivaiheisuus mielestäsi sopiva lähtökohta?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Päivitys on tärkeää, koska materiaalivalinnat (esim. uusio- vai kierrätysmateriaali) ja täten päästöt voivat tarkentua vasta suunnitteluvaiheen jälkeen. On olennaista määritellä, millaiset muutokset aiheuttavat päivitystarpeen.]

22 § Ilmastaselvityksen sisältö

Onko ilmastaselvityksen vähimmäisisältö mielestäsi tarpeeksi kattava?

-

23 § Vähähiilisuuden tulosten esittäminen

Tulokset esitetään erikseen rakennukselle ja rakennuspaikalle. Tämän jaon pohjalta voitaisiin myöhemmin asettaa pelkästään rakennusta koskevia päästörajoja. Onko arvioinnin tulosten jako erikseen rakennukselle ja rakennuspaikalle mielestäsi sopiva lähtökohta?

-

24 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Kommentit:

-

Osa 3. Vähähiilisuuden arvioinnin menetelmäohje

Kommentit ja muutosehdotukset menetelmäohjeeseen:

Jantunen Pirjo
Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry